

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 7Co/13/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4113223016
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 01. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Madarászová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2016:4113223016.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v právnej veci navrhovateľky: A. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. č. XXX, zastúpená JUDr. Petrom Harakálym, advokátom so sídlom Košice, Kováčska č. 28, proti odporcovi: Kooperativa poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, so sídlom Bratislava, Štefanovičova č. 4, IČO: 00 585 441, o náhradu škody, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Okresného súdu Nitra č.k. 10C/221/2013-138 zo dňa 12. novembra 2014, o odvolaní navrhovateľky proti uzneseniu Okresného súdu Nitra č.k. 10C/221/2013-86 zo dňa 20. novembra 2013, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutom zamietajúcom výroku, týkajúcom sa zaplata sumy 14.890,- eur a v súvisiacom výroku o trovách konania z r u š u j e a vec v rozsahu zrušenia vracia súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa zo dňa 20. novembra 2013 č.k. 10C/221/2013-86 v napadnutom výroku o trovách konania z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom konanie v časti návrhu 11.750 eur s príslušenstvom zastavil a odporcovi náhradu trov zastaveného konania nepriznal. V zostávajúcej časti súd návrh zamietol a odporcovi náhradu trov konania nepriznal. Svoje rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 420 ods. 1, § 427 ods. 1, § 444 Občianskeho zákonníka, § 4 ods. 2 psím. a), § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 4 ods. 1, 2, 3, § 5 ods. 1, 2, 5 zákona č. 427/2004 Z.z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z.z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších predpisov, ako aj zisteným skutkovým stavom, na základe čoho mal za preukázané, že dňa 17. 7.2008 pri dopravnej nehode navrhovateľka ako spolujazdkyňa v motorovom vozidle zn. Mercedes Benz ev. č. NR - A. utrpela úraz. Motorové vozidlo viedol vodič A. L., voči ktorému bolo uznesením OR PZ Nitra zo dňa 29. 5.2009 zastavené trestné stíhanie, pretože nebol daný súhlas poškodenej. Prevádzkovateľ motorového vozidla mal vozidlo v čase dopravnej nehody poistené u odporcu, išlo o poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Rozsudkom Okresného súdu Nitra č.k. 18C 23/2010-121 zo dňa 25.11.2010 bolo uložené odporcovi zaplatiť navrhovateľke sumu vo výške 35.918,64 eura, vo zvyšku súd návrh zamietol a konanie v časti zaplata sumy 30.908,25 s príslušenstvom titulom bolestného a sumy 119.728,80 eur s príslušenstvom titulom sťaženia spoločenského uplatnenia súd konanie zastavil. Súd priznal navrhovateľke mimoriadne zvýšenie spoločenského uplatnenia o 30% a vychádzal pritom z bodového ohodnotenia SSÚ 8.280 bodov, z čoho 30% predstavuje 2.484 bodov x 14,46 eur = 35.918,64 eur. Súd vzal do úvahy to, že navrhovateľka utrpela pri dopravnej nehode ťažkú ujmu na zdraví v mladom veku, vo veku 34 rokov, zostala imobilná na invalidnom vozíku, vyžaduje si starostlivosť zo strany asistenta i príbuzných. Súd vzal do úvahy, že následky poškodenia zdravia sú takého charakteru, že navrhovateľku

v rámci jej ďalšieho uplatnenia v živote obmedzujú takým spôsobom, že bolo možné stav navrhovateľky po úraze posúdiť ako prípad hodný osobitného zreteľa. Súd zohľadnil skutočnosť, že u navrhovateľky je miera funkčnej poruchy poškodenej 90% a miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 80%. Krajský súd v Nitre rozsudkom č.k. 25Co/15/2011 - 154 zo dňa 16.2.2011 potvrdil rozhodnutie prvostupňového súdu.

Z lekárskeho posudku MUDr. Danice Caisovej zo dňa 3.3.2013, predložený navrhovateľkou, súd zistil, že MUDr. Danica Caisová ohodnotila SSÚ navrhovateľky a to vážne mozgové alebo duševné poruchy po ťažkom poranení hlavy 1100 bodov a porušenie súvislosti panvového prstenca s poruchou statiky chrbtice a s poruchou funkcie dolných končatín 323 a u žien do 45 rokov na 500 bodov a navrhla zvýšenie o 50%. V posudku je uvedený začiatok liečenia 12.7.2010, liečenie stále trvá. Z lekárskeho správ MUDr. Peškovej, psychiatri, a to od februára 2011 do apríla 2012 vyplýva, že navrhovateľka sa cíti zle, je nervózna, plačlivá, bola v rozvode konaní, ktoré stiahla, manžel sa nechce rozviesť, dcéry navrhovateľke ubližujú, z čoho je plačlivá, výbušná. Psychiater objektívne zistil depresívne - anhedonické ladenie, negatívnu emočnú bilanciu, zvýšenú intrapsychickú tenziu, sociálny diskomfort. Zo správ z apríla 2012 vyplýva, že sa stav zlepšuje. Odporca navrhovateľke listom z 25.3.2010 oznámil, že ukončil šetrenie poisťnej udalosti a poukázal na základe lekárskeho posudku MUDr. Jozefa Holeca zo dňa 15. 7.2009 poisťné plnenie vo výške 119.729 eura. Listom zo dňa 22.7.2013 oznámil doúhradu poisťného plnenia na základe lekárskeho posudku, ktorý vystavila MUDr. Danica Caisová zo dňa 1.8.2010 vo výške 29.952 eura. Okrem toho poskytol plnenie aj na základe rozsudku Okresného súdu Nitra 18C/23/2010 vo výške 35.918,64 eura.

Súd v tomto konaní skúmal, či sú dané podmienky na strane navrhovateľky na priznanie nároku na mimoriadne zvýšenie sťaženého spoločenského uplatnenia. Vzhľadom na to, že medzi účastníkmi došlo k dohode pokiaľ išlo o bodové ohodnotenie ťažkostí, ku ktorým vypracovala lekárske posudky MUDr. Caisová, súd vychádzal nie z počtu bodov stanovených MUDr. Caisovou 2400 za náhradu, ale z počtu bodov 2000 za náhradu. Odporca navrhovateľke vyplatil za SSÚ sumu 29.952 eur, keďže plnil z počtu bodov 2000, keďže mal za to, že položka 254 sa kryje s položkou 253, za ktorú už bola navrhovateľke vyplatená náhrada. Vzhľadom na uvedené súd konštatoval, že základ plnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia bol medzi účastníkmi nesporný a predmetom konania tak zostalo mimoriadne zvýšenie sťaženého spoločenského uplatnenia o 50%. Podľa názoru súdu navrhovateľka v konaní nepreukázala žiadaný nárok o mimoriadne zvýšenie sťaženého spoločenského uplatnenia. Dôvodil tým, že navrhovateľka uviedla rovnaké skutočnosti ohľadom uplatneného nároku, ktoré viedli k zmene jej života po úraze, ako aj v konaní vedenom pod sp. zn. 18C 23/2010, v ktorom jej súd už priznal mimoriadne zvýšenie sťaženého spoločenského uplatnenia o 30%, čo tvorilo sumu 35.918,64 eur. V konaní 18C/23/2010 súd vychádzal z lekárskeho posudku MUDr. Hudeca, ktorý oceňoval, okrem iného, aj vážne duševné poruchy po iných poraneniach, okrem hlavy. Navrhovateľka tvrdila, že zhoršenie jej spoločenského uplatnenia, proti tomu, ktoré popísala v konaní 18C/23/2010 sa prejavilo v problémoch s asistentmi, problémoch vzniknutých v súvislosti s rozvodom manželstva, neuviedla však žiadne dôvody týkajúce sa jej sexuálnych potiaží, na ktoré práve poukazovala MUDr. Caisová. Súd poukázal na to, že spolužitie s manželom bolo prerušené už v období rozhodovania súdu v konaní 18C/23/2010, teda následky úrazu, ktoré sa prejavili v jej rodinnom živote boli zohľadnené už v pôvodnom konaní. Aj z výpovede navrhovateľky v rozvodovom konaní vyplýva, že ich manželstvo je dlhšiu dobu nefunkčné - tri roky, t.j. od augusta 2009. Rovnako tak bývalý manžel navrhovateľky uviedol, že rozvod s navrhovateľkou bol len formalitou kvôli úradom a dávkam pre navrhovateľku a keby nebolo tohto dôvodu, neboli by rozvedení. Aj lekárka, ktorá vystavila lekárske posudky MUDr. Caisová považovala zdravotný stav navrhovateľky z hľadiska diagnóz, ktoré boli ňou bodovo ohodnotené, za ustálený v roku 2009, resp. 2010, v dôsledku čoho rozhodnutie súdu zo dňa 25.11.2010 o mimoriadnom zvýšení sťaženého spoločenského uplatnenia zohľadňovalo zdravotný stav navrhovateľky po úraze a to vo všetkých dotknutých oblastiach.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného skutkového stavu súd konštatoval, že na strane navrhovateľky nenastala taká závažná zmena, ktorá by odôvodňovala opätovné mimoriadne zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia. Z rozsudku Okresného súdu Nitra 18C 23/2010 vyplýva, že súd pri tomto rozhodovaní prihliadol na predpoklady navrhovateľky, ktoré mala v čase pred úrazom. Súd preto skúmal, aké obmedzenia navrhovateľke vznikli od posledného rozhodovania o sťažení spoločenského uplatnenia a zistil, že na strane navrhovateľky nebola preukázaná žiadna zmena oproti pomerom rozhodnutia v konaní vedenom na Okresnom súde Nitra sp. zn. 18C 23/2010. Dôvody, pre ktoré sa navrhovateľka domáhala mimoriadneho zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v konaní sp. zn. 18C/23/2010 a pre ktoré v uvedenom konaní súd mimoriadne zvýšil náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia o 30%, sú totožné s dôvodmi, pre ktoré sa navrhovateľka v tomto konaní

domáha ďalšieho mimoriadneho zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia. Preukázané obmedzenia v spoločenskom, rodinnom a pracovnom živote navrhovateľky sa od rozhodovania súdu vo veci sp. zn. 18C/23/2010 nijako nezmenili. Samotné dohodovanie sťaženia spoločenského uplatnenia samo osebe ešte nezakladá nárok na zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia. Zvýšiť súdnym rozhodnutím náhradu za sťaženie svojho spoločenského uplatnenia je možné iba po preukázaní dôvodov hodných osobitného zreteľa zo strany navrhovateľky. Keďže nedošlo k zmenám v spôsobe života navrhovateľky, resp. jej k ďalším obmedzeniam, pričom na všetky navrhovateľkou uvádzané obmedzenia bolo už prihliadnuté v konaní vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 18C/23/2010, súd dospel k záveru, že návrh navrhovateľky treba ako nedôvodný zamietnuť. V tejto súvislosti dodal, že ani dohodovanie ďalšieho sťaženého spoločenského uplatnenia nemôže mať, bez ďalšieho, vplyv na mimoriadne zvýšenie SSÚ. V danom prípade navrhovateľka už v predchádzajúcom súdnom konaní trpela takými závažnými životnými obmedzeniami, ktoré ju v tom čase takmer úplne vylučovali zo všetkých sfér spoločenského života. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 OSP tak, že odporcovi, ktorý bol v konaní úspešný, náhradu trov konania nepriznal, lebo ich nežiadal priznať.

Proti tomuto rozsudku do zamietajúceho výroku a výroku o trovách konania podala v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľka, ktorá žiadala rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti zmeniť tak, že odporca je povinný zaplatiť navrhovateľke náhradu škody za sťaženie spoločenského uplatnenia v sume 14.890 eur a trovy konania prvostupňového konania v sume 5.802,74 eura a trovy odvolacieho konania v sume 533,50 eura. Namietala nesprávne právne posúdenie veci súdom prvého stupňa. Bola toho názoru, že interpretácia ustanovenia § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z. podľa ktorej v konaní o mimoriadne zvýšenie SSU sa porovnávajú okolnosti a obmedzenia, ktorými navrhovateľka trpela pred zvýšením bodovo a po jeho dohodovaní, vyznieva nelogicky. Konštatovanie súdu, že už z predchádzajúceho konania vyplýva, že navrhovateľka trpela takými závažnými obmedzeniami, ktoré ju v tom čase takmer úplne vylučovali zo všetkých sfér spoločenského života, by skôr malo nasvedčovať tomu, aby súd aplikoval ust. § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z. aj na nové diagnózy/poškodenia/ohodnotení psychiatrom v predmetnom konaní. Dôvodila tým, že ak by boli (hypoteticky) položky č. 253 a č. 323 ohodnotené už v predchádzajúcom konaní vedenom pod sp. zn. 18C/23/2010, súd by aj tieto položky mimoriadne zvýšil o 30%. Z výpovede MUDr. Caisovej je zrejmé, že zdravotné komplikácie súvisiace s diagnózami, ktoré boli predmetom bodového ohodnotenia nastali a postupne sa zhoršovali. V rokoch 2009 a 2010 došlo k ich ustáleniu a určené diagnózy - položky č. 253 - duševné poruchy a č. 323 - sexuálne poruchy, neboli vo veci 18C/23/2010 súčasťou bodového ohodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia, z ktorého súd vychádzal pri stanovení mimoriadneho zvýšenia SSU. MUDr. Caisová uviedla, že u navrhovateľky zistila negatívny vplyv úrazu najmä na jej osobnosť, čo sa prejavilo labilitou, precitlivosťou, návalmi zlosti a sexuálnou disfunkciou. S poukazom na uvedené by súd ďalším dokazovaním mal za preukázaný vznik závažných psychických a sexuálnych následkov opodstatňujúcich ust. § 5 ods. 2 zákona č. 437/2004 Z.z. V danom prípade položky č. 253 a č. 323 predstavujú ďalšie nové obmedzenia uplatnenia živote navrhovateľky a v spoločnosti, za ktoré ešte nebola odškodnená. Vykonaným dokazovaním tak boli preukázané dôvody uvedené v návrhu a doteraz zistený skutkový stav týkajúci sa opodstatnenosti rozsahu uplatňovaného mimoriadneho zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia o požadovaných 50%. Závery súdu prvého stupňa, že na všetky navrhovateľkou uvádzané dôvody, bolo prihliadnuté v predchádzajúcom konaní. Bolo potrebné zohľadniť, že navrhovateľka trpí okrem telesného poškodenia, ktoré už bolo odškodnené, aj poškodením, ktoré je duševného a sexuálneho charakteru.

Odporca v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhol rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdiť. Uviedol, že navrhovateľka už v návrhu podanom dňa 25.01.2010 v konaní vedenom pod sp. zn. 18C/23/2010 odôvodňovala nárok na mimoriadne zvýšenie spoločenského uplatnenia identicky ako v návrhu, podaného v tomto konaní s tým rozdielom, že doplnila skutočnosti týkajúce sa rozpadu manželstva z dôvodu partnerského sexuálneho nesúladu. Súd už v pôvodnom konaní vedenom pod sp. zn. 18C/23/2010 pri rozhodovaní o mimoriadnom zvýšení spoločenského uplatnenia bral do úvahy všetky navrhovateľkou uvádzané skutočnosti a rozhodnutie súdu zo dňa 25.11.2010 o mimoriadnom zvýšení sťaženého spoločenského uplatnenia zohľadňovalo zdravotný stav navrhovateľky po úraze a to vo všetkých dotknutých oblastiach. Podľa názoru odporcu súd prvého stupňa sa v rozsudku vysporiadal so všetkými okolnosťami prípadu, uviedol akými úvahami sa riadil, dostatočne vysvetlil svoje závery a rozhodnutie podrobne zdôvodnil. V predmetnom konaní nejde o nový nepredpokladaný následok škodovej udalosti, v dôsledku ktorého by nastalo u navrhovateľky zhoršenie zdravotného stavu, ktoré nebolo možné objektívne predpokladať v čase rozhodovania o mimoriadnom zvýšení sťaženia

spoločenského uplatnenia a takého zhoršenia zdravotného stavu, ktoré by bolo hodné mimoriadneho zreteľa.

Súd prvého stupňa napadnutým uznesením zo dňa 20.11.2013 č.k. 10C/221/2013-86 konanie v časti zaplata sumy 29.952 eur zastavil. O trovách konania rozhodol tak, že navrhovateľke náhradu trov konania v zastavujúcej časti nepriznáva. Zastavenie konania odôvodnil ust. § 96 ods. 1, 3 OSP, konštatujúc, že navrhovateľka sa návrhom vo veci samej domáha voči odporcovi zaplata sumy 37.728,- eur s príslušenstvom ako náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia, sumy 18.864,- eur ako náhrada za zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia a náhrady trov konania, pričom v priebehu konania navrhovateľka podaním, doručeným súdu dňa 17.10.2013, vzala návrh v časti sumy 29.952,- eur späť z dôvodu, že odporca jej uhradil túto sumu ako náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia. Súd prvého stupňa rešpektujúc dispozičné právo navrhovateľky, konanie v časti zaplata sumy 29.952 eur zastavil s tým, že súhlas odporcu so späťvzatím nebol potrebný, pretože k späťvzatiu došlo ešte skôr ako sa začalo pojednávanie. O trovách konania rozhodol podľa § 146 ods. 2 OSP tak, že navrhovateľke náhradu trov konania v zastavujúcej časti nepriznal, i keď došlo k späťvzatiu návrhu pre správanie odporcu, ale navrhovateľka si nežiadala trovy konania v zastavujúcej časti a ani ich nevyčíslila.

Proti tomuto uzneseniu vo výroku o trovách konania podala v zákonnej lehote odvolanie písomne navrhovateľka, ktorá žiadala uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Uviedla, že si uplatnila nárok na náhradu trov konania a právneho zastúpenia a to vo vzťahu k celému uplatnenému nároku na SSU a mimoriadne zvýšenie SSU, teda aj v zostávajúcej časti, a to jednak už v samotnom návrhu ako aj v čiastočnom späťvzati. Uviedla, že lehota 3 pracovných dní na vyčíslenie trov právneho zastúpenia v zmysle ust. § 151 ods. 1 OSP sa viaže buď na vyhlásenie rozhodnutia, právoplatnosť rozhodnutia vo veci samej alebo od doručenia výzvy. V danom prípade ešte nezačalo plynúť lehota na vyčíslenie trov konania, a preto nemohlo u navrhovateľky dôjsť k nesplneniu jej povinnosti vyčísliť si trovy konania v stanovenej lehote tak ako konštatoval súd prvého stupňa v napadnutom rozhodnutí.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) po prejednaní veci bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle § 212 ods. 1 a § 214 ods. 2 OSP dospel k záveru, že rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutom zamietajúcom výroku do sumy 14.890,-euro a v súvisiacom výroku o trovách konania je treba podľa § 221 ods.1 písm. f), h) OSP a ods. 2 OSP zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Navrhovateľka sa podaným návrhom domáhala zaplata titulom sťaženia spoločenského uplatnenia sumy 37.728,- euro (2400 bodov x 15,12 eura -hodnota jedného bodu) a sumy 18.864,- euro titulom mimoriadneho zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia v rozsahu 50 %. Písomným podaním doručeným súdu prvého stupňa dňa 17.10.2013 (č.l. 76 spisu) vzala čiastočne späť návrh na začatie konania za sťaženie spoločenského uplatnenia v rozsahu 29.952,- euro. Súd prvého stupňa uznesením zo dňa 20.11.2013 č.k. 10C/221/2013-86 konanie v časti zaplata sumy 29.952,- eura zastavil. Predmetom konania tak zostala sumu 7.776,- eura titulom sťaženia spoločenského uplatnenia a suma 18.864,- eura titulom mimoriadneho zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia.

Na pojednávaní konanom pred súdom prvého stupňa dňa 22.10.2014 (č.l. 128 spisu) vzala navrhovateľka návrh v časti sťaženia spoločenského uplatnenia v sume 7.776,- eura späť a žiadala konanie zastaviť. V časti mimoriadneho zvýšenia SSU vzala navrhovateľka späť sumu 3.974,- eura. V týchto častiach t.j. v sume 11.750,- euro súd prvého stupňa v napadnutom rozsudkom konanie zastavil. Predmetom konania potom zostala sumu 14.890,- euro titulom mimoriadneho zvýšenia SSU, ktorá je aj predmetom tohto odvolacieho konania.

Podľa § 444 Obč. zákonníka, pri škode na zdraví sa jednorazovo odškodňujú bolesti poškodeného a sťaženie jeho spoločenského uplatnenia.

Podľa § 4 ods. 2, písm. a/ zák. č. 381/2001 Z.z. poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení.

Podľa § 15 ods. 1 zák. č. 381/2001 Z.z. o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, náhradu škody uhradza poisťovateľ poškodenému. Poško-dený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.

Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z.z., zákona o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia, v znení účinnom v čase vzniku nehody, náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia sa poskytuje jednorazovo; musí byť primeraná povahe následkov a ich predpokladanému vývoju, a to v rozsahu, v akom sú obmedzené možnosti poškodeného uplatniť sa v živote a v spoločnosti.

Podľa § 4 ods. 2 zák. č. 437/2004 Z.z. náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia sa poskytuje na základe lekárskeho posudku. Sadzby bodového hodnotenia za sťaženie spoločenského uplatnenia sú ustanovené v prílohe č. 1 v II. a IV. časti.

Podľa § 4 ods. 3 zák. č. 437/2004 Z.z. ak niektoré poškodenie na zdraví nie je uvedené v sadzbách podľa odseku 2, použije sa sadzba za iné poškodenie na zdraví, s ktorým ho možno z hľadiska sťaženia spoločenského uplatnenia najlepšie porovnať.

Podľa § 5 ods. 1 zákona 437/2004 Z.z., pri určení výšky náhrady za bolesť a výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia sa vychádza z celkového počtu bodov, ktorým sa bolesť alebo sťaženie spoločenského uplatnenia ohodnotilo v lekárskom posudku.

Podľa § 5 ods. 2 zák. č. 437/2004 Z.z., výška náhrady za bolesť a výška náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia sa určuje sumou 2% z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky zistenej Štatistickým úradom Slovenskej republiky za kalendárny rok predchádzajúci roku, v ktorom vznikol nárok na náhradu podľa odseku 1, za jeden bod a výsledná suma sa zaokrúhli na celé desiatky korún smerom nahor.

Podľa § 5 ods. 5 zákona 437/2004 Z.z. v prípadoch hodných osobitného zreteľa, akým je uznanie invalidity, môže súd náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia zvýšiť najviac o 50%.

Náhrada za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia stanovená na základe počtu bodov stanoveného v lekárskom posudku predstavuje jednorázové odškodnenie za bolesti spôsobené poškodením zdravia, jeho liečením alebo odstraňovaním jeho následkov, za nepriaznivé dôsledky pre životné úkony poškodeného, pre uspokojovanie jeho osobných a spoločenských potrieb alebo pre plnenie jeho spoločenských úloh. Výška konkrétneho odškodnenia za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia závisí jednak od ohodnotenia v lekárskom posudku a jednak od toho, či a v akom rozsahu a s akými prejavmi došlo k zmene stavu pred vznikom škody a po ňom. Odškodnenie za sťaženie spoločenského uplatnenia má vo svojej podstate predstavovať náhradu za preukázateľne nepriaznivé dôsledky pre život a životné úkony poškodeného, pre uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb alebo pre plnenie jeho spoločenských úloh. Sťažením spoločenského uplatnenia je preto potrebné rozumieť jednak vylúčenie, či obmedzenie účasti poškodeného na plnom osobnom a rodinnom, spoločenskom, politickom, kultúrnom a športovom živote, jednak sťaženie, či dokonca priamo znemožnenie výkonu či voľby povolania, voľbu životného partnera, prípadne možnosti ďalšieho sebazvedávania. V prípadoch hodných osobitného zreteľa, akým je uznanie invalidity (§ 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z.) môže súd sumy náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia zvýšiť najviac o 50%.

Vykonaným dokazovaním bolo doposiaľ preukázané, že dňa 17. 7.2008 pri dopravnej nehode navrhovateľka ako spolujazdkyňa v motorovom vozidle zn. Mercedes Benz ev. č. NR - A. utrpela úraz. Motorové vozidlo viedol vodič A. L., voči ktorému bolo uznesením OR PZ Nitra zo dňa 29. 5.2009 zastavené trestné stíhanie, pretože nebol daný súhlas poškodenej. Prevádzkovateľ motorového vozidla mal vozidlo v čase dopravnej nehody poistené u odporcu, išlo o poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Ohľadom nároku navrhovateľky na bolestné, sťaženie spoločenského uplatnenia ako aj zvýšenia sťaženie spoločenského uplatnenia, bolo na Okresnom súde Nitra vedené konanie pod sp. zn. 18C 23/2010, v ktorom konaní bolo rozsudkom Okresného súdu Nitra sp .zn. 18C/23/2010-121 zo dňa 25.11.2010 uložené odporcovi zaplatiť navrhovateľke sumu vo výške 35.918,64 eur, vo zvyšku súd návrh zamietol a konanie v časti zaplataenia sumy 30.908,25 s príslušenstvom titulom bolestného a sumy 119.728,80 eur s príslušenstvom titulom sťaženia spoločenského uplatnenia zastavil. Súd priznal navrhovateľke mimoriadne zvýšenie spoločenského

uplatnenia o 30% a vychádzal pritom z bodového ohodnotenia SSÚ 8.280 bodov, z čoho 30% predstavuje 2.484 bodov x 14,46 eur = 35.918,64 eur. Súd vzal do úvahy to, že navrhovateľka utrpela pri dopravnej nehode ťažkú ujmu na zdraví v mladom veku, vo veku 34 rokov, zostala imobilná na invalidnom vozíku, vyžaduje si starostlivosť zo strany asistenta i príbuzných, pričom následky poškodenia zdravia sú takého charakteru, že navrhovateľku v rámci jej ďalšieho uplatnenia v živote obmedzujú takým spôsobom, že bolo možné stav navrhovateľky po úraze posúdiť ako prípad hodný osobitného zreteľa. Súd v tomto konaní konštatoval, že u navrhovateľky je miera funkčnej poruchy poškodenej 90% a miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 80%. Krajský súd v Nitre rozsudkom č.k. 25Co/15/2011 - 154 zo dňa 16.2.2011 potvrdil rozhodnutie prvostupňového súdu.

Navrhovateľka v prejednávanej veci predložila ďalší lekársky posudok zo dňa 3.3.2013 vystavený MUDr. Danicou Caisovou, ktorá ohodnotila SSÚ navrhovateľky a to vážne mozgové alebo duševné poruchy po ťažkom poranení hlavy 1100 bodov a porušenie súvislosti panvového prstenca s poruchou statiky chrbtice a s poruchou funkcie dolných končatín 323 a u žien do 45 rokov na 500 bodov a navrhla zvýšenie o 50%. V posudku je uvedený začiatok liečenia 12.7.2010, liečenie stále trvá. Ďalej predložila lekárske správy od MUDr. Peškovej, psychiatra, a to od februára 2011 do apríla 2012, z ktorých vyplýva, že sa cíti zle, je nervózna, plačlivá, bola v rozvodom konaní, ktoré stiahla, manžel sa nechce rozviesť, ďalej sa v nich uvádza, že jej dcéry ubližujú, je z toho plačlivá, výbušná. Psychiater objektívne zistil depresívne - anhedonické ladenie, negatívnu emočnú bilanciu, zvýšenú intra psychickú tenziu, sociálny diskomfort. Zo správ z apríla 2012 vyplýva, že sa stav zlepšuje.

Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvého stupňa sa nedostatočne vysporiadal so skutočnosťou, že navrhovateľka si v pôvodnom konaní vedenom na OS Nitra pod sp. zn. 18C/23/2010 uplatňovala nárok za sťaženie spoločenského uplatnenia a mimoriadne zvýšenie sťaženého spoločenského uplatnenia avšak súčasťou bodového ohodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia, vypracovaného MUDr. Jozefom Hudecom, ortopédom v lekárskom posudku zo dňa 05.05.2009 neboli diagnózy uvedené pod položkou č. 253 - duševné poruchy a pod položkou č. 323 - sexuálne poruchy, ktoré boli ohodnotené v lekárskom posudku MUDr. Danici Caisovej, psychiatra, zo dňa 13.03.2013. Z obsahu spisu vyplýva, že po podaní žalobného návrhu dňa 22. 7. 2013 odporca zaplatil titulom sťaženia spoločenského uplatnenia na základe znaleckého posudku MUDr. Danici Caisovej navrhovateľke sumu 29.952,- euro. Z výpovede znalkyne MUDr. Danici Caisovej na pojednávaní konanom dňa 26. 5. 2014 (č.l. 122 spisu) vyplýva, že v prípade diagnózy č. 253 ide o ohodnotenie vážnych mozgových porúch, ktoré ovplyvnili osobnosť navrhovateľky. Odvolací súd sa stotožňuje s tvrdením navrhovateľky, že položky č. 253 a č. 323, ktoré boli ohodnotené v znaleckom posudku MUDr. Danici Caisovej psychiater-sexuológ predstavujú ďalšie nové obmedzenia uplatnenia živote navrhovateľky a v spoločnosti, za ktoré ešte nebola odškodnená mimoriadnym zvýšením sťaženia spoločenského uplatnenia. Správne navrhovateľka v podanom odvolaní uvádza, že ak by boli (hypoteticky) položky č. 253 a 323 ohodnotené už v predchádzajúcom konaní vedenom pod sp. zn. 18C/23/2011 súd by bol aj tieto položky mimoriadne z výšil o 30 %. Za danej situácie nemožno súhlasiť s konštatovaním súdu prvého stupňa, že rozhodnutie Okresného súdu Nitra sp. zn. 18C/23/2010 zo dňa 25.11.2010 o mimoriadnom zvýšení sťaženého spoločenského uplatnenia zohľadňovalo zdravotný stav navrhovateľky po úraze a to vo všetkých dotknutých oblastiach. V konaní bolo potrebné zohľadniť, že navrhovateľka trpí okrem telesného poškodenia, ktoré už bolo odškodnené, aj poškodením, ktoré je duševného a sexuálneho charakteru, ktoré zatiaľ neboli predmetom mimoriadneho zvýšenia.

Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutom zamietajúcom výroku a vo výroku o trovách konania podľa § 221 ods. 1 písm. f), h) OSP zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

Predmetom odvolacieho konania bolo aj uznesenie súdu prvého stupňa zo dňa 20.11.2013 č.k. 10C/221/2013-86, ktorým súd konanie v časti zaplata sumy 29.952 eur zastavil a o trovách konania rozhodol tak, že navrhovateľke náhradu trov konania v zastavujúcej časti nepriznáva.

Odvolací súd po prejednaní veci dospel k záveru že uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutom výroku o trovách konania je potrebné podľa § 221 ods.1 písm. f), h) OSP a ods. 2 OSP zrušiť a vec vrátiť prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

Podľa § 146 ods. 1 písm. c) OSP žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak konanie bolo zastavené.

Podľa § 146 ods. 2 OSP, ak niektorý z účastníkov zavinil, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy. Ak sa však pre správanie odporcu vzal späť návrh, ktorý bol podaný dôvodne, je povinný uhradiť trovy konania odporca.

Podľa § 151 ods. 4 ak sa rozhodnutie, ktorým sa konanie končí, nevyhlasuje a bol podaný návrh na rozhodnutie o trovách, súd vyzve účastníka na vyčíslenie trov do troch pracovných dní od doručenia výzvy. Ustanovenie odsekov 1 a 2 platia primerane.

Ak došlo k zastaveniu konania (napríklad podľa ustanovenia § 96 ods.1 OSP v prípade, že navrhovateľ vzal účinne späť návrh na začatie konania), nemá zásadne žiadny z účastníkov (§ 146 ods. 1 písm. c/ OSP) právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku. Povinnosť nahradiť trovy zastaveného konania možno uložiť niektorému z účastníkov podľa § 146 ods. 2 OSP a to na základe prvej vety tohto ustanovenia tomu z účastníkov, ktorý zavinil, že konanie muselo byť zastavené, a podľa druhej vety tohto ustanovenia odporcovi v prípade, že bol pre jeho správanie vzatý návrh späť, ktorý bol podaný dôvodne. K zastaveniu konania teda môže dôjsť v dôsledku procesného zavinenia niektorého z účastníkov. Dôvodnosť podania návrhu sa posudzuje procesne.

V posudzovanej veci navrhovateľka vzala po tom, čo odporca plnil titulom sťaženia spoločenského uplatnenia sumu 29.952 eur, návrh v tejto časti späť. Z procesného hľadiska potom platí, že navrhovateľka pre správanie odporcu, vzala návrh v časti sumy 29.952 eur, ktorý bol podaný dôvodne, a preto odporca je povinný nahradiť trovy konania navrhovateľke. Z obsahu spisu nepochybne vyplýva, že navrhovateľke vznikli trovy konania titulom právneho zastúpenia advokátom, preto má odporca povinnosť jej ich nahradiť, s tým, že v prípade náhrady trov zastaveného konania účastník konania má síce právo na náhradu trov, ale len potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva. V tomto smere neobstojí konštatovanie súdu prvého stupňa, že navrhovateľka si nežiadala v zastavujúcej časti trovy konania, pretože navrhovateľka si uplatnila nárok na náhradu trov konania a právneho zastúpenia a to vo vzťahu k celému uplatnenému nároku na SSU a mimoriadne zvýšenie SSU, teda aj v zastavujúcej časti. Rovnako podľa názoru odvolacieho súdu neobstojí ani postup súdu prvého stupňa, ktorý právneho zástupcu navrhovateľky nevyzval na vyčíslenie trov konania napriek tomu, že uvedená povinnosť súdu vyplýva z ust. § 151 ods. 4 OSP. Za uvedený postup nemožno považovať, ak súd prvého stupňa v predvolaní na pojednávanie žiadal právneho zástupcu navrhovateľky, aby sa vyjadril ako žiada rozhodnúť v časti, v ktorej vzal návrh späť, a to v lehote 15 dní.

Z uvedených dôvodov odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutom výroku o trovách konania podľa § 221 ods. 1 písm. f), h) OSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Úlohou súdu prvého stupňa v ďalšom konaní bude v zmysle ust. § 151 ods. 4 OSP vyzvať právneho zástupcu navrhovateľky a vyčíslenie trov konania a následne po ich vyčíslení zvážiť, ktoré trovy treba považovať za účelne vynaložené, a tieto podľa § 146 ods. 2 prvej vety OSP priznať, pretože pre správanie odporcu navrhovateľka vzala späť v časti návrh, podaný dôvodne.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.